

षडानन्द नगरपालिकाको चौथो नगरसभा २०७७ को मिति २०७७/०३/३१ बैठकमा

उप-प्रमुख श्री मेरिका राईद्वारा प्रस्तुत आ.व. २०७७/७८ को वजेट व्यक्तव्य

चौथो नगरसभाका आदरणीय सभाध्यक्ष एवं सदस्यज्यूहरू,

- १। नेपाली जनताले लामो समयदेखि परिवर्तनको निम्ति गरेको गौरवपूर्ण आन्दोलनहरूबाट स्थापित संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको स्थापनासंगै स्थापित यस षडानन्द नगरपालिकाको तेस्रो नगरसभामा नगर उप-प्रमुखको हैसियतले यस गरिमामय सभामा आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ को वार्षिक वजेट कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउदा गौरवान्वित भएको छु । यस अवसरमा नेपालको राजनीतिक विकास र सामाजिक रुपान्तरणको क्रममा भएका विभिन्न संघर्षहरूमा आफ्नो अमूल्य जीवन वलिदान गर्नुहुने सम्पूर्ण शहिद, घाईते योद्धाहरू, वहाँहरूको परिवारजन लगायत आम जनसमुदायमा हार्दिक सम्मान प्रकट गर्न गर्दछु ।
- २। नेपालको संविधानले प्रत्याभूत गरेका जनताका मौलिक हक अधिकारलाई सुनिश्चित गर्ने जनताको सबैभन्दा नजिकको सरकारको रूपमा यस नगरपालिकाको स्थापना भएको हो । सबै क्षेत्र वर्ग र समुदायका जनताको सन्तुलित र समावेशी विकासका लागि साधनको परिचालन विनियोजन र विकास प्रकृत्यालाई संस्थागत तुल्याउने उद्देश्य अनुरूप वजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने प्रयास गरिएको छ ।
- ३। सहभागीतामूलक योजना तर्जुमा पद्धतिबाट प्राथमिकतामा पर्दापर्दै पनि नगरको सीमित आन्तरिक श्रोत साधन र नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने न्यून वजेट सिलिगका कारणले सबै योजना तथा कार्यक्रमहरूलाई एकै आ.व. मा समावेश गर्न नसकिएको व्यहोरा विनम्रतापूर्वक अनुरोध गर्दछु । त्यसरी प्राथमिकतामा परेका तर श्रोत साधनको सीमितताले तत्काल सम्बोधन गर्न नसकिएका योजनाहरूलाई योजना बैकमा समावेश गरी नेपाल सरकारका केन्द्रीय निकायहरूसंग समन्वय गर्दै श्रोतको व्यवस्था मिलाई कार्यान्वयन गर्न प्राथमिकतामा राखिने तथा आगामी आ.व. हरूमा समेत क्रमशः कार्यान्वयन गर्दै लगिने व्यहोरा समेत अनुरोध गर्दछु ।

आदरणीय सभाध्यक्ष ज्यू,

- ४। अब म आ.व. २०७७/०७८ मा यस नगरपालिकाको क्षेत्रगत प्राथमिकताका बारेमा संक्षिप्त रूपामा प्रस्तुत गर्दछु ।

आर्थिक विकास

- यस नगरपालिकावासीको प्रमुख पेशा कृषि भएकोले वर्तमान निर्वाहमुखी खेती प्रणालीलाई यान्त्रिकरण गर्दै नगरवासी कृषकलाई व्यवसायिक खेती तर्फ आकर्षित गरिनेछ । नगरका १४ वटै वडाहरूको भूमीलाई हेरी त्यहाँका योग्य वालीको व्यवस्था गरिने छ ।
- रासायनिक मलको प्रयोगलाई न्यूनिकरण गर्दै जैविक मल बनाउने प्रविधि सिकाई सो मल प्रयोग गर्न प्रोत्साहन गरिने छ ।
- कृषकहरूलाई आफ्नो भौगोलिक अवस्थिति एवं हावापानी, अनुकूलको खाद्यन्न वाली, फलफूल तथा तरकारी खेती गर्न प्रोत्साहन गरिने छ ।
- कृषकहरूको माग र उत्पादनलाई मध्येनजर गर्दै उचित बजार व्यवस्थापनको खोजी गरिने छ ।
- पशुपालन व्यवसायबाट अधिकतम लाभ लिन पशु नश्व सुधारको लागि कृतिम गर्भधान कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- पशु आहारको न्यूनतालाई परिपूर्ति गर्न भुईँ घाँसको विउविजन तथा डालेघाँस नर्सरी स्थापना गरी कृषकहरूलाई उपलब्ध गराईने छ ।
- आम नागरिकहरूलाई स्वच्छ र स्वस्थ मासु उपलब्ध गराउन वजार क्षेत्रमा आधुनिक पशु वधशाला र फ्रेसहाउस निर्माण गर्न पहल गरिने छ ।
- सहकारी संस्थाको स्थापना गरी वचत लगानीलाई प्रोत्साहन गरी स्थानीय जनताको आयस्तर वढउन आवश्यक सहयोग गरिने छ ।
- यस क्षेत्रका किसानको प्रमुख आयस्रोतको रूपमा रहेको रुद्राक्षको कारोवारलाई पारदर्शी र व्यवस्थित गरी किसानले अधिकतम लाभ लिन सक्ने अवस्थाको सिर्जना गरिने छ ।
- व्यवसायिक कृषिमा आवद्ध भएका कृषकहरूलाई कृषि ज्ञान, सीप र दक्षता अभिवृद्धिका लागि कृषि तालिम अध्ययन भ्रमण जस्ता कृषि ज्ञान अभिवृद्धि हुने कार्यक्रमहरू संचालन गरिने छ ।
- यस क्षेत्रमा घुम्न आउने पर्यटकको सुविधाको लागि होमस्टे, साना लज तथा सामुदायिक आवास व्यवस्थापनका लागि आवश्यक सहयोग गरिने छ ।
- अलैची ब्लकलाई जोनमा र अन्य कृषि प्राणालीमा समुहमा लैजाने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

पूर्वाधार विकास

- नगरपालिका क्षेत्रका रणनीतिक सडकहरूको स्तरोन्नती र ट्रयाक विस्तारको लागि केन्द्रीय निकायहरूसंग आवश्यक पहल गरिने छ ।
- नगरपालिका क्षेत्रको खानेपानीको समस्यालाई हल गर्न स्थानीय स्रोतको संरक्षण, भैरहेका प्रणालीको मर्मत सुधार एवं खानेपानीको दिगो व्यवस्थापनको लागि नयाँ स्रोतहरूको पहिचान गरी आवश्यक सर्भे डिजाईनको कार्य अगाडि बढाईने छ ।

- कृषि उत्पादन र उत्पादकत्व बढाउन भै रहेको सिचाई प्रणालीको मर्मत सुधार गरी संचालनमा ल्याईने छ ।

सामाजिक विकास

- सबै वालवालिकाहरूलाई शिक्षामा पहुच सुनिश्चित गर्न विद्यालय भर्ना अभियानलाई विशेषरूपमा अगाडि बढाई विद्यालय जाने उमेर समुहका वालवालिकालाई विद्यालय भर्ना गराईने छ ।
- सामुदायिक विद्यालयमा प्राविधिक तथा व्यवसायिक शिक्षा संचालन गर्न विशेष प्रोत्साहन गरिने छ ।
- आर्थिक रूपले विपन्न र सिमान्तकृत समुदायका वालवालिकाहरूलाई माध्यमिक तहको प्राविधिक शिक्षा अध्ययन गर्न आवश्यक सहयोग गरिने छ ।
- नगरभरीका स्वस्थ संस्थाहरूमा वर्थिङ्ग सेन्टरको व्यवस्था गरी होम डेलिभरी शुन्य पारिने छ ।

आय व्ययको अनुमानित विवरण, नीति तथा कार्यक्रमहरू, योजनागत बजेट बाडफाँडको विवरण,, कर सेवा शुल्क दस्तुरका विवरणहरू बार्षिक नगर योजना पुस्तिकामा प्रकाशित गरिने व्यहोरा निवेदन गर्दछु ।

सुशासन तथा संस्थागत विकास

- यस षडानन्द नगरपालिकाबाट सम्पादन हुने सबै प्रकारका काम कारवाहीहरूलाई जवाफदेही र पारदर्शी बनाईनेछ । नगरपालिकाको गतिविधिहरू अहिलेको सूचना प्रविधिको प्रयोगद्वारा प्रकाशनको व्यवस्था मिलाईने छ ।
- भ्रष्टाचार विरुद्ध शून्य सहनशिलत सहितको सामाजिक सचेतना एवं सदाचार पद्धतीको प्रवर्धन गरिने छ ।
- नगरपालिकाका पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरूको ज्ञान र सीप अभिवृद्धिको लागि आवश्यक तालिम अभिमुखिकरण एवं अवलोकन भ्रमणको व्यवस्था गरिने छ ।
- प्राविधिक कर्मचारीहरू नगरपालिकाको कामको शिलसिलामा पटक पटक फिल्ड खटिनु पर्ने भएकोले निजहरूलाई इन्धन र गाडी मर्मत वापत रु. ३०००।— मासिक एकमुष्ठ उपलब्ध गराईने छ ।

आदरणीय सभाध्यक्ष ज्यू,

(५) अब म माथि उल्लेखित नीति तथा कार्यक्रमहरूको आधारशीलामा रही यस नगरपालिकाको आगामी आ.व. २०७७/७८ को आय व्यय अनुमान विवरण प्रस्तुत गर्दछु ।

(६) आ.व. २०७७/७८ को नीति तथा कार्यक्रम तथा योजनाहरु कार्यन्वयन गर्नका लागि कुल रु. ६८,२९,१५,९६०।— (अक्षरेपी अठसठ्ठी करोड उनान्तीस लाख पन्ध्र हजार नौ सय साठी) व्यय अनुमान गरिएको छ । उक्त अनुमान मध्ये चालु खर्च तर्फ रु. ३३३८४९०३३।- अर्थात ४९.९८ प्रतिशत र पूँजीगत तर्फ रु. २४९०६६९२७।- अर्थात ५०.०२ प्रतिशत रहेको छ । चालु खर्च तर्फ सामाजिक सुरक्षा भत्ता रकम वितरणको लागि रु. १० करोड यसै बजेटमा समावेश गरिएको छ ।

आ.व. २०७७/०७८ को अनुमानित आय र व्यय विवरण

सि.नं	अनुमानित आय		शिर्षक गत व्यय	
	स्रोत	रकम	शिर्षक	जम्मा
1	समानिकरण अनुदान	114,200,000	शिक्षा	5,200,000
2	राजश्व बाँडफाँड	93,143,960	कृषि	7,000,000
3	प्रदेश समानिकरण अनुदान	7,176,000	स्वास्थ्य	6,600,000
4	शशर्त अनुदान	303,300,000	आयर्वेद	100,000
5	समपुरक अनुदान	16,700,000	पशु	2,000,000
6	प्रदेश शशर्त अनुदान	5,896,000	लक्षित	5,000,000
7	प्रदेश समपुरक अनुदान	10,000,000	न्यायिक समिति	700,000
8	सामाजिक सुरक्षा	100,000,000	सामाजिक सुरक्षा	100,000,000
9	विशेष अनुदान	5,000,000	विशेष अनुदान	5,000,000
10	जनसहभागिता खर्च	12,500,000	जनसहभागिता खर्च	12,500,000
11	आन्तरीक आम्दानि	15,000,000	खेलकुद	500,000
	जम्मा	682,915,960	भौतिक पूर्वाधार	10,000,000
			वडा पूँजि	55,000,000
			वडा 5	2,400,000
			विपत कोष	2,119,960
			तटबन्ध निर्माण	2,000,000
			बादर नियन्त्रण	1,400,000
			स्वरोजगार कार्यक्रम	1,100,000
			वडा चालु	7,000,000
			नगर चालु	71,400,000
			भुक्तानी बाँकी	20,000,000
			समपुरक कोष	30,000,000
			शशर्त अनुदान	303,300,000
			समपुरक अनुदान	16,700,000
			प्रदेश शशर्त अनुदान	5,896,000
			प्रदेश समपुरक अनुदान	10,000,000
			जम्मा	682,915,960

आदरणीय सभाध्यक्षज्यू,

प्रस्तावित वजेट नीति र कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयनको लागि आवश्यक क्षमता विकास, संस्थागत, नीतिगत र कार्य विधिगत सुधारका कार्यहरूलाई निरन्तरता दिई वजेट कार्यान्वयनमा सुनिश्चितता ल्याई थप पारदर्शिता र उत्तरदायित्वको प्रवर्द्धन गरिने छ ।

यो वजेट तर्जुमाको सिलसिलामा हामीलाई रचनात्मक सुझाव एवं मार्गदर्शन गर्नुहुने सम्पूर्ण जनप्रतिनिधिज्यूहरू, राजनीतिक दल एवं नागरिक समाज प्रति आभार प्रकट गर्दछु । साथै यस प्रक्रियामा अहोरात्र खट्नु हुने नगरपालिकाका सम्पूर्ण कर्मचारीहरूलाई यस अवसरमा धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

धन्यवाद ।